

Monumentnummer*: 516940

Smallepad 5
3811 MG Amersfoort
Postbus 1600
3800 BP Amersfoort
www.cultureelerfgoed.nl

T 033 421 74 56
E info@cultureelerfgoed.nl

Status rijksmonument
Inschrijving register* 19 september 2000
Kadaster deel/nr 82967/184

Woonplaats*		Gemeente*		Provincie*			
Arnhem		Arnhem		Gelderland			
Straat*	Nr*	House letter*	Toev.*	Postcode*	Woonplaats*	Situering	Locatie
Geitenkamp	14			6823 HE	Arnhem		
Geitenkamp	16		A-D	6823 HE	Arnhem		
Kadastrale gemeente*		Sectie*	Kadastraal object*	Appartement aanduiding		Grondperceel	
Arnhem		C				6483	
Arnhem		C				6486	

Omschrijving**

Inleiding

WOONTOREN, in 1924-1925 gebouwd in opdracht van de Algemene Woningbouwvereniging "Arnhem" naar ontwerp van de Amsterdamse architect J. GRATAMA (1877-1947) in een gemengde bouwstijl met invloeden van de Amsterdamse School en het traditionalisme. Kenmerkend zijn het siermetselwerk, het houtsnijwerk, de over meerdere bouwlagen doorgaande tweezijdige erkers en de ingezwenkte klokgevels met forse tuiten.

De Algemene Woningbouwvereniging "Arnhem" (AWA) werd op 3 april 1918 opgericht en beoogde voor haar leden arbeiders- en middenstandswoningen te bouwen die "aan de behoefte van een in bescheiden financiële omstandigheden verkerend gezin" zouden voldoen. Op 15 november 1918 werd zij bij K.B. toegelaten als vereniging in de zin van de Woningwet.

Deze woontoren is gebouwd over de sterk hellende H. van Kolstraat en gesitueerd in de aaneengesloten oostelijke gevelwand van het centrale marktplein in de Geitenkamp. De pleinwanden bestaan uit aaneengeschakelde woon- en winkelhuizen met een verspringende nokhoogte. Onderhavig gebouw en het gebouw met toren (AWA, J. Gratama 1928) aan de noordzijde domineren het plein en de wijk

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

als geheel. De Geitenkamp is gedurende het interbellum gebouwd in het uiterste noordoosten van de gemeente Arnhem als een min of meer zelfstandige arbeiders- en middenstandswoonwijk met diverse eigen voorzieningen.

Het pand is gerenoveerd: de voordeuren zijn vernieuwd, de horizontale roedenverdeling is uit de ramen verwijderd, enkele bloembakken zijn verdwenen.

Omschrijving

WOONTOREN van vier bouwlagen op rechthoekig grondplan, opgenomen in de gesloten oostelijke gevelwand van het plein Geitenkamp en bestaande uit twee bovenwoningen en een rondboogpoort over de sterk hellende H. van Kolstraat.

De bakstenen gevels zijn in Vlaamsverband gemetseld en voorzien van een trasraam. Het zadeldak - tussen ingezwenkte klokgevels met forse tuit - is gedekt met rode verbeterde Hollandse pannen en heeft een schoorsteen midden op de nok. In het voor- en achterschild zijn in totaal vijf niet oorspronkelijke dakramen geplaatst. De symmetrisch ingedeelde VOORGEVEL heeft in de eerste bouwlaag een brede rondboogvormig afgesloten doorgang met imitatie sluitsteen. De doorgang zelf heeft een horizontale betonnen bovenafsluiting met drie onderslagbalken. Aan weerszijden van de doorgang bevindt zich een ingang; links naar de bovenwoningen en rechts naar een berging. De ingangen bestaan uit bakstenen stoepjes, hardstenen dorpels en neuten, vernieuwde deuren. Het tweezijdige naar voren springende metselwerk van de verdiepijngs-erkers fungeert als luifeltje. Deze over twee bouwlagen doorgaande erkers bezitten enkelruits draairamen, kleine klepramen bovenin en worden afgesloten door een geprofileerde houten bakgoot die de erkervorm volgt. De erkers worden bekroond door een smeedijzeren ornament in de vorm van een gestileerde Franse lelie. Boven de doorgang en tussen de erkers bevinden zich in de tweede en derde bouwlaag elk twee grote vensters met enkelruits stolpramen. Deze vensters worden omkaderd door uitgemetselde donkere bakstenen. De voorgevel wordt onder de bakgoot afgesloten door een reeks van tien vierkante enkelruits raampjes. Deze raampjes zijn gevat in een bewerkte houten omlijsting. De twee raampjes op de uiteinden worden bovendien geflankeerd door een gezaagd amandelvormig ornament. De identieke ZIJGEVELS bezitten ter hoogte van de tweede en derde bouwlaag een gemetselde muurverzwaring waarop een rij pannen. Aan weerszijden van deze 'steunberen' bevinden zich smalle vensters met enkelruits ramen. De gevels worden afgesloten door een ingezwenkte klokgevel met forse tuit die voorzien zijn van siermetselwerk in geometrische patronen.

De ACHTERGEVEL is grotendeels identiek aan de voorgevel. In afwijking van de voorgevel zijn hier de tweezijdige erkers doorgetrokken tot op begane grond-niveau. De bovenwoningen bezitten nog een groot aantal oorspronkelijke INTERIEURELEMENTEN, zoals houten trap met balustrade, muur- en wandkasten, diverse paneeldeuren met vier ruitjes bovenin en gebolde omlijstingen, granieten schouwen en betimmerde zolderverdieping met nokstijlspanten (horizontale balk en schoren).

Waardering

WOONTOREN uit 1924-1925.

- Van architectuurhistorische waarde als goed en redelijk gaaf bewaard gebleven voorbeeld van een woontoren met poort en bovenwoningen naar ontwerp van J. GRATAMA in een gemengde bouwstijl met invloeden van de Amsterdamse School en het traditionalisme. Het object valt op vanwege de hoogte, het zorgvuldige materiaalgebruik en de spaarzame maar bijzondere ornamentiek.

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

- Van stedenbouwkundige waarde als essentieel onderdeel van de arbeiderswijk Geitenkamp, welke is gebouwd op een sterk geaccidenteerd terrein volgens de principes van het tuindorp, en waarin het object vanwege de markante situering aan het centrale plein en als toren een zeer bijzondere betekenis heeft voor het stadsbeeld ter plaatse.

Hoofdcategorie

Woningen en woningbouwcomplexen

Subcategorie

Woonhuis(K)

Functie

Woonhuis